

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 28.07.2004
COM(2004) 524 definitief

**ZESDE MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT**

**betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 4 en 5 van Richtlijn 89/552/EEG
“Televisie zonder grenzen”, gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG, gedurende de periode
2001-2002**

{SEC(2004) 1016}

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	ADVIES VAN DE COMMISSIE OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN DE ARTIKELEN 4 EN 5	4
2.1.	Algemene opmerkingen – Toepassing van de artikelen 4 en 5.....	4
2.1.1.	De artikelen 4 en 5 in de context van een dynamisch Europees audiovisueel landschap.....	4
2.1.2.	Implementatiemethoden en toezicht van de lidstaten	5
2.1.3.	Analyse- en beoordelingsinstrumenten	5
2.2.	Tenuitvoerlegging van artikel 4	6
2.3.	Tenuitvoerlegging van artikel 5	7
3.	CONCLUSIES	9

**ZESDE MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT**

**betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 4 en 5 van Richtlijn 89/552/EEG
“Televisie zonder grenzen”, gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG, gedurende de periode
2001-2002**

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

Deze mededeling ter uitvoering van artikel 4, lid 3, van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad¹ van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten, zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Parlement en de Raad van 30 juni 1997², is het vijfde verslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van de artikelen 4 en 5³. De mededeling omvat het advies van de Commissie over de door de lidstaten ingediende statistische overzichten van de mate waarin het in de artikelen 4 en 5 genoemde gedeelte voor elk van de televisieprogramma's die onder hun bevoegdheid vallen, bereikt is. Artikel 4, lid 3, van de richtlijn bepaalt dat de Commissie in haar advies met name rekening mag houden met de in vergelijking met voorgaande jaren geboekte vooruitgang, het aantal voor het eerst uitgezonden programma's binnen het programma-aanbod, de bijzondere omstandigheden waarin nieuwe omroeporganisaties zich bevinden en de specifieke situatie van landen met een geringe audiovisuele productiecapaciteit of een beperkt taalgebied⁴.

Doel van dit document is de statistische overzichten van de lidstaten en het advies van de Commissie onder de aandacht van de andere lidstaten, het Europees Parlement en de Raad te brengen. De referentieperiode (2001-2002) betreft EU-15. De tien nieuwe lidstaten, die op 1 mei 2004 tot de EU zijn toetreden, worden in dit document buiten beschouwing gelaten. Zij zullen voor de eerste keer in het verslag over de toepassing voor de referentieperiode 2003-2004 aan bod komen. De Commissie zal er nauwlettend op toezien dat zij aan deze gecompliceerde procedure kunnen deelnemen en – in overeenstemming met het beginsel van geleidelijke ontwikkeling – voldoen aan de doelstellingen van de richtlijn “Televisie zonder grenzen”, met name de in artikelen 4 en 5 bedoelde gedeelten van de zendtijd.

De verslagen van de lidstaten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) die behoren tot de Europese Economische Ruimte worden behandeld in een afzonderlijk verslag, dat gepubliceerd wordt door het secretariaat van de EVA.⁵ Bijlage 5 van het begeleidende

1 PB L 298, 17.10.1989.

2 PB L 202, 30.07.1997.

3 Te weten de richtlijn “Televisie zonder grenzen” ofwel “de richtlijn”.

4 Het betreft hier niet-volledige criteria.

5 In bijlage X bij de EER-Overeenkomst wordt –met enkele aanpassingen – geregeld hoe de richtlijn in de EVA-landen die tot de EER behoren wordt toegepast.

werkdocument van de diensten van de Commissie⁶ bevat evenwel samenvattingen van hun verslagen plus een beknopte analyse.

Dit document bestaat uit twee delen:

- Deel I – Advies van de Commissie over de tenuitvoerlegging van de artikelen 4 en 5;
- Deel II – Conclusies van het advies en de verslagen van de lidstaten.

De acht bijlagen van het werkdocument van de Commissie bevatten aanvullende en gedetailleerde informatie.

2. ADVIES VAN DE COMMISSIE OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN DE ARTIKELEN 4 EN 5

2.1. Algemene opmerkingen – Toepassing van de artikelen 4 en 5

2.1.1. De artikelen 4 en 5 in de context van een dynamisch Europees audiovisueel landschap

De eerste opmerking van algemene aard betreft de trend met betrekking tot het aantal televisiekanalen in Europa. Op 1 januari 2004 bedroeg het totale aantal kanalen in de EU-15 waarop de artikelen 4 en 5 van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" van toepassing is⁷, omstreeks 880. Het voorgaande jaar (januari 2002) bedroeg dit aantal ongeveer 780.⁸ Dit betekent een toename van het aantal kanalen met meer dan 12% gedurende één enkel jaar, waaruit de dynamische ontwikkeling van het Europese audiovisuele aanbod blijkt.

Deze ontwikkeling komt ook naar voren uit de bevindingen van de evaluatie van de verslagen van de lidstaten over de huidige referentieperiode. Het totale aantal onder de artikelen 4 en 5 vallende kanalen⁹, waarover verslag is uitgebracht, steeg van 472 in 2001 tot 503 in 2002.

6 SEC (2004) 1016 – hierna aangeduid als “werkdocument van de Commissie”.

7 De in artikel 4, lid 3, genoemde verplichting om verslag uit te brengen is van toepassing op alle uitzendingen van omroeporganisaties die onder de bevoegdheid van een lidstaat vallen, met de volgende uitzonderingen: artikel 4 en 5 zijn niet van toepassing op “informatie, sport, spel, reclame, teletekst en telewinkelen”. Artikel 9 bevat de bepaling dat de artikelen 4 en 5 niet van toepassing zijn op “voor lokaal publiek bestemde televisie-uitzendingen die geen deel uitmaken van een nationaal net”. In de 29e overweging van de richtlijn wordt verklaard dat “de bepalingen 4 en 5 niet van toepassing zouden moeten zijn op kanalen die uitsluitend uitzenden in een andere taal dan die van de lidstaten”. Artikel 2, lid 6, schrijft voor dat de richtlijn niet van toepassing is op televisie-uitzendingen die uitsluitend voor ontvangst in derde landen bestemd zijn en die niet direct of indirect door het publiek in een of meer lidstaten worden ontvangen.

8 Deze cijfers zijn gebaseerd op de gegevens in de door het Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector uitgegeven jaarboeken in 2001, 2002 en 2003. Deze omvatten de publieke en particuliere nationale zenders met een omroepvergunning voor analoge uitzending via de ether en kabel- en/of satellietzenders en/of digitale aardse kanalen. Niet-Europese zenders die zich richten op lidstaten van de EU, kanalen die zich richten op derde landen en regionale, lokale of territoriale kanalen en regionale en lokale “blokken” van nationale omroepen blijven buiten beschouwing.

9 Dit cijfer is verkregen door het totale aantal kanalen waarover verslag is uitgebracht vast te stellen minus het aantal kanalen dat was vrijgesteld vanwege de aard van de programma's (het gehele programma bestaande uit informatie, sport, spel, reclame, teletekst en telewinkelen) en het aantal zenders dat buiten bedrijf is. Kanalen waarvoor de lidstaten geen gegevens in verband met artikel 4 en 5 hebben doorgegeven zijn meegeteld.

2.1.2. Implementatiemethoden en toezicht van de lidstaten

De tweede algemene opmerking betreft de methodologie die de lidstaten hanteren bij de naleving van de rapportageverplichting overeenkomstig de richtlijn. Sommige lidstaten hebben nog steeds geen volledige gegevens ingediend, met name ten aanzien van satelliet- en/of kabelkanalen, die vaak in de nationale verslagen ontbraken. Zo brachten Nederland en Duitsland bijvoorbeeld geen verslag uit over een aanzienlijk aantal kanalen en liet Italië satellietkanalen systematisch buiten beschouwing in zijn statistisch overzicht betreffende artikel 5.¹⁰ Daarentegen worden de aardse televisiezenders uitvoerig behandeld in de verslagen van de lidstaten. De Commissie wijst er op dat de in artikel 4, lid 3, vastgelegde rapportageverplichting betrekking heeft op **alle** televisieprogramma's die onder de bevoegdheid van de betrokken lidstaat vallen.¹¹

Ook is het van belang hierbij aan te tekenen dat de aard en de intensiteit van de controles vaak van lidstaat tot lidstaat aanzienlijk verschillen: van dagelijkse controles van de programma's, statistische overzichten, enquêtes, steekproeven tot schattingen in bepaalde gevallen. Het toezicht wordt in sommige gevallen uitgeoefend door een onafhankelijke toezichhoudende instantie of in andere gevallen rechtstreeks door het bevoegde ministerie.

De verschillen qua methodologie bij de toepassing en interpretatie van de bepalingen van de richtlijn bemoeilijken de taak van het genereren van cijfers die de nauwkeurige stand van zaken betreffende de toepassing van de artikelen 4 en 5 weergeven. Ondanks deze variabelen maken de bevindingen van dit verslag het mogelijk trends op dit terrein in kaart te brengen en conclusies te trekken ten aanzien van de doeltreffendheid van de genomen maatregelen.¹²

2.1.3. Analyse- en beoordelingsinstrumenten

Krachtens artikel 4, lid 3, van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" heeft de Commissie tot taak toe te zien op de toepassing van de artikelen 4 en 5 overeenkomstig de bepalingen het Verdrag. Om de lidstaten in staat te stellen te voldoen aan hun toezichhoudende taak zijn door het Contactcomité opgestelde richtsnoeren¹³ voorgesteld voor het toezicht op de implementatie van de artikelen 4 en 5. Deze richtsnoeren zijn bedoeld als hulpmiddel voor de lidstaten bij hun rapportageverplichting krachtens artikel 4, lid 3, doordat zij bepaalde definities verduidelijken om zo verschillende interpretaties te vermijden.

Voorts is een reeks indicatoren¹⁴ ontwikkeld, zodat over een objectief analyseschema kan worden beschikt om de statistische overzichten van de lidstaten beter te kunnen beoordelen.

10 Het verslag "verleende vrijstelling" ten aanzien van de rapportageverplichting krachtens artikel 5 voor satellietkanalen onder verwijzing naar de nationale wetgeving. De Commissie gaat thans na of dit in overeenstemming is met het Gemeenschapsrecht.

11 Artikel 4, lid 3, tweede alinea, bepaalt dat "[het] verslag een statistisch overzicht bevat van de mate waarin het in [artikel 4] en in artikel 5 genoemde gedeelte voor elk van de televisieprogramma's die onder de bevoegdheid van de betrokken lidstaat vallen, is bereikt, de redenen waarom dat in bepaalde gevallen niet is gebeurd, alsmede de maatregelen die in verband daarmee genomen zijn of overwogen worden."

12 In dit verband verdient de onafhankelijke , bij artikel 25 bis van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" vastgelegde "Impact Study of Measures Concerning the Promotion of Distribution and Production of TV Programmes" vermelding. Deze studie wordt momenteel uitgevoerd en de bevindingen ervan zullen eind 2004 bekend worden gemaakt.

13 http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/art45/controle45_en.pdf

14 Vgl. bijlage 1 bij het werkdocument van de Commissie.

Deze prestatie-indicatoren dragen ertoe bij dat de voortgang bij de toepassing van de artikelen 4 en 5 op zowel communautair als nationaal niveau geëvalueerd kan worden. Aan de hand van deze indicatoren kan – onder voorbehoud van de door een aantal lidstaten gebruikte mogelijkheid om krachtens artikel 3, lid 1, van de richtlijn "Televisie zonder grenzen", strengere en meer gedetailleerde voorschriften vast te stellen op de gebieden die onder de richtlijn¹⁵ vallen – een overzicht van de uitvoering van artikel 4 en 5 worden gegeven.

Het in dit document uiteengezette advies dient in dit licht te worden beschouwd. Het belicht de zowel op het niveau van de Gemeenschap als op dat van elk betrokken land geconstateerde algemene tendensen bij de toepassing van de maatregelen ter bevordering van de distributie en productie van Europese televisieprogramma's voor de periode 2001-2002.

2.2. Tenuitvoerlegging van artikel 4

In dit deel wordt nagegaan in hoeverre het in artikel 4 van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" bedoelde gedeelte is bereikt¹⁶.

De **gemiddelde zendtijd** die de kanalen met de grootste kijkdichtheid¹⁷ in alle lidstaten hebben gereserveerd voor Europese producties, bedroeg **66,95% in 2001** en **66,10% in 2002**, ofwel een **daling met 0,85 procentpunt**. Deze lichte daling moet evenwel gezien worden tegen de achtergrond van een algemene **stijging** van het aandeel van Europese programma's in het programma-aanbod **op de middellange termijn. In vergelijking met de voorafgaande referentieperiode** (60,68% in 1999 en 62,18% in 2000) was er sprake van een **stijging met 5,42 procentpunt gedurende vier jaar**. Over de hele linie kon dus op de middellange termijn een opwaartse trend worden vastgesteld.¹⁸ Per lidstaat liep de gemiddelde zendtijd uiteen van 46,98% (Portugal) en 87% (Nederland) in 2001 en van 48,67% (Ierland) tot 80% (Luxemburg) in 2002. In acht lidstaten was er gedurende de referentieperiode (2001-2002) ten aanzien van de toename van de gemiddelde, voor Europese producties bestemde zendtijd gedurende de referentieperiode sprake van een positieve, in één lidstaat van een constante en in zes lidstaten van een negatieve ontwikkeling. Gedurende de referentieperiode vertoonde de **globale trend** derhalve een **stijgende lijn**.

Wat betreft het aantal kanalen dat gedurende de referentieperiode de limiet voor de besteding van het grootste gedeelte van de zendtijd aan Europese producties van artikel 4 heeft bereikt of overschreden, lag het **gemiddelde nalevingspercentage** voor alle kanalen in alle lidstaten op 69,93% in 2001 en 74,53% in 2002, wat neerkomt op een **toename met 4,60 procentpunt tijdens de referentieperiode**. Ten opzichte van de voorafgaande referentieperiode (68,58%

15 In de praktijk heeft het merendeel van de lidstaten gebruik gemaakt van deze mogelijkheid (zo worden bijvoorbeeld studioproducties in Italië buiten beschouwing gelaten en bestaat er een positieve definitie van de in aanmerking te nemen producties in Duitsland). Zes lidstaten (E, F, I, NL, SF, UK) leggen sommige of alle omroepen verplichtingen tot hogere percentages op dan de richtlijn (bijvoorbeeld in Frankrijk de verplichting om 60% van de zendtijd aan Europese producties te wijden en in het Verenigd Koninkrijk en Nederland om 25% van de zendtijd aan producties van onafhankelijke producenten te besteden, enz.).

16 Artikel 4, lid 1, bepaalt: "Voor zover mogelijk zien de lidstaten er met passende middelen op toe dat de omroeporganisaties het grootste gedeelte van hun niet aan informatie, sport, spel, reclame, teletekst en telewinkelen gewijde tijd reserveren voor Europese producties in de zin van artikel 6."

17 De gegevens betreffende het gedeelte van de gemiddelde zendtijd hebben betrekking op kanalen met een marktaandeel van meer dan 3%.

18 Vgl. de tabel hieronder op blz. 9 die de ontwikkeling van de voornaamste indicatoren in de EU-15 gedurende vier jaren toont (1999-2002).

in 1999 en 72,50% in 2000) deed zich een **toename met 5,95 procentpunt gedurende een periode van vier jaar** (1999-2002) voor. Dit cijfer is des te opmerkelijker, gelet op de forse toename van het aantal kanalen, voornamelijk van thematische aard, gedurende dezelfde periode. Het nalevingspercentage voor alle soorten kanalen liep uiteen van 38% (Zweden) tot 100% (Finland) in 2001 en van 43% (Zweden) tot 100% (Finland) in 2002. Het nalevingspercentage wat betreft het aantal kanalen van alle categorieën steeg in negen lidstaten, bleef gelijk in vijf en daalde in één.

Deze **over het geheel genomen positieve bevindingen** inzake de toepassing van artikel 4 op communautair niveau – de meeste indicatoren laten met weinig uitzonderingen gedurende de referentieperiode (2001-2002) en in nog aanzienlijker mate ten opzichte van de voorgaande referentieperiode (1999-2001) een stijgende tendens zien (1999-2001) – duiden erop dat de doelstellingen ten aanzien van de programmering van Europese producties van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" op communautair niveau verwezenlijkt worden. Een samenvattende tabel¹⁹ geeft de stand van zaken betreffende de toepassing van artikel 4 tijdens de referentieperiode (2001-2002) in de gehele Gemeenschap weer.

2.3. Tenuitvoerlegging van artikel 5

In dit deel wordt nagegaan in hoeverre het in artikel 5 van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" bedoelde gedeelte is bereikt²⁰.

Zoals reeds eerder in verband met de methodologie werd opgemerkt, hebben sommige lidstaten geen volledige gegevens betreffende artikel 5 ingediend, met name ten aanzien van satellietkanalen. Een aantal lidstaten lieten de gegevens ter zake in hun verslagen geheel achterwege, bijvoorbeeld door de desbetreffende kanalen "vrij te stellen".²¹ Bovendien zijn voor een aantal kanalen geen gegevens verstrekt over de voor recente Europese producties bestemde adequate zendtijd.

De Commissie wijst er in dit verband op dat de in artikel 4, lid 3, bedoelde verplichtingen betrekking hebben op alle televisieprogramma's die onder de bevoegdheid van de betrokken lidstaat vallen. De lidstaten dienen een volledige lijst van alle onder artikel 5 van de richtlijn vallende zenders in te dienen en volledige gegevens betreffende deze zenders mee te delen. Het is de lidstaten niet toegestaan algemene "vrijstellingen" van in de richtlijn vastgelegde verplichtingen te verlenen, met uitzondering van in de richtlijn nader beschreven gevallen.⁷
hierboven

Bij de bestudering van de hieronder vermelde bevindingen dient rekening te worden gehouden met het feit dat kanalen waarvoor geen gegevens zijn meegedeeld **niet** in aanmerking zijn genomen bij de berekening van de diverse prestatie-indicatoren, zoals bijvoorbeeld de (gemiddelde) zendtijd voor Europese producties of het nalevingspercentage.²²

19 Vgl. tabel 1 in bijlage 2 van het werkdokument van de Commissie.

20 Artikel 5 bepaalt: "Telkens wanneer dat mogelijk is, zien de lidstaten er met passende middelen op toe dat de omroeporganisaties ten minste 10 % van hun niet aan informatie, sport, spel, reclame of teletekst en telewinkelen gewijde zendtijd of, bij wijze van alternatief, naar keuze van de lidstaat, ten minste 10 % van hun programmabudget, reserveren voor Europese producties die door van de televisie-omroeporganisaties onafhankelijke producenten zijn vervaardigd."

21 Italië is het meest treffende voorbeeld in dit verband.

22 Vgl. indicator 1 en 2 in bijlage 1 bij het werkdokument van de Commissie.

De eerste bevinding van de beoordeling van de verslagen van de lidstaten met betrekking tot het verplichte minimale aandeel van 10% betreft de **gemiddelde zendtijd** of, naargelang de door de lidstaat gemaakte keuze bij de omzetting van de richtlijn, het gemiddelde programmabudget²³ dat is gereserveerd voor Europese producties van onafhankelijke²⁴ producenten: het **gemiddelde aandeel** van door alle Europese kanalen in alle lidstaten uitgezonden producties van onafhankelijke producenten bedroeg **37,75% in 2001 en 34,03% in 2002**, d.w.z. een **daling met 3,72 procentpunt** tijdens de referentieperiode. In vergelijking met de **voorgaande referentieperiode** (37,51% in 1999 en 40,47% in 2001) deed er zich **in de loop van vier jaar een daling met 3,48 procentpunt** voor. Het gemiddelde, voor dit soort producties gereserveerde aandeel liep per betrokken lidstaat uiteen van 21,33% (Italië) tot 68,92% (Nederland) in 2001 en van 18,78% (Italië) tot 61,42% (Oostenrijk) in 2002. Gedurende de referentieperiode vond er in zes lidstaten een toename van het gemiddelde percentage Europese producties van onafhankelijke producenten plaats en een afname in negen.

De tweede bevinding betreft het totale aantal kanalen van alle categorieën dat het minimum van 10% voor Europese producties van onafhankelijke producenten behaalt of overtreft: het **gemiddelde nalevingspercentage** voor kanalen in alle lidstaten lag op **90,67% in 2001 en 89,13% in 2002**, ofwel een **geringe daling** met 1,54 procentpunt tijdens de referentieperiode. Ten opzichte van de voorgaande referentieperiode (85,02% in 1999 en 84,81% in 2000) is er sprake van een **toename met 4,11 procentpunt in de loop van vier jaar**. Het gemiddelde nalevingspercentage voor kanalen in alle lidstaten varieert van 72% (Griekenland) tot 100% (Ierland, Nederland, Oostenrijk, Finland en Zweden) in 2001 en van 71% (Zweden) tot 100% (Denemarken, Frankrijk, Ierland, Oostenrijk en Finland) in 2002. Het gemiddelde nalevingspercentage liet een stijging zien in zes lidstaten en vertoonde een constante ontwikkeling in vier (drie lidstaten behaalden 100%) en daalde in vijf.

De derde bevinding heeft betrekking op het **gemiddelde aandeel dat op communautair niveau gereserveerd is voor recente Europese producties van onafhankelijke producenten**, d.w.z. voor producties die binnen een periode van vijf jaar nadat zij zijn vervaardigd, worden uitgezonden: het gemiddelde aandeel – voor de kanalen in alle lidstaten – dat is gereserveerd voor recente Europese producties van onafhankelijke producenten bedroeg **61,78% in 2001 en 61,96% in 2002**, ofwel een **lichte toename met 0,18 procentpunt** tijdens de referentieperiode; deze percentages geven het aandeel van recente producties weer in het totale aandeel (recente en niet-recente) Europese producties van onafhankelijke producenten. Vergeleken met de voorafgaande referentieperiode (53,80% in 1999 en 55,71% in 2000) deed er zich een **in de loop van vier jaar een stijging met 8,16 procentpunt voor**; derhalve kon op de middellange termijn gezien bij de ontwikkeling van de producties van onafhankelijke producenten aanzienlijke vooruitgang worden geconstateerd. Het gemiddelde, voor dit soort producties gereserveerde aandeel liep per lidstaat uiteen van 22,72% (Spanje) tot 98,75% (Ierland) in 2001 en van 23,75% (Spanje) tot 98,75% (Ierland) in 2002. In zeven lidstaten was er sprake van een positieve groei van de gemiddelde zendtijd voor dit soort producties, in één bleef het aandeel gelijk en in zeven deed er zich een daling

23 In de praktijk hebben alleen aardse zenders en vier kabel- en satellietkanalen die onder de bevoegdheid van Frankrijk vallen, van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

24 In de betekenis van overweging 31 van Richtlijn 89/552/EEC van 3 oktober 1989, waarin wordt bepaald dat (niet-volledige criteria): “(...) de lidstaten bij de definitie van het begrip “onafhankelijke producent” naar behoren rekening dienen te houden met criteria als de eigendom van de productiemaatschappij, de hoeveelheid programma’s die aan dezelfde omroeporganisatie worden geleverd en de eigendom van de secundaire rechten”.

voor. Recente producties van onafhankelijke producenten maakten steeds meer dan 20% uit van de totale in aanmerking genomen zendtijd, waarbij gedurende vier jaar een lichte stijging met 0,92 procentpunt kon worden waargenomen.

Een samenvattende tabel²⁵ biedt een overzicht van de stand van zaken betreffende de toepassing van artikel 5 op communautair niveau tijdens de periode in kwestie (2001-2002).

3. CONCLUSIES

Hierna volgend de voornaamste conclusies die uit de verslagen van de lidstaten betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 4 en 5 gedurende de periode 2001-2002 getrokken kunnen worden. Bijlage 3 van het werkdocument van de Commissie bevat een uitvoerige analyse van de tenuitvoerlegging van de artikelen 4 en 5 in iedere lidstaat en bijlage 4 bevat samenvattingen van de verslagen van de lidstaten.

Uit de cijfers betreffende de gemiddelde zendtijd voor de EU-15 blijkt dat er voor de eerste maal **op communautair niveau geen voortgang is geboekt bij het programma-aanbod van Europese producties**. (artikel 4). Ondanks een **geringe daling (-0,85 procentpunt)** tijdens de huidige referentieperiode (2001-2002), deed er zich toch een duidelijker toename met 5,42 procentpunten in de loop van vier jaar (1999-2002) voor, **waaruit blijkt dat het programma-aanbod van Europese producties zich heeft gestabiliseerd op bijna 2/3 van de totale in aanmerking genomen zendtijd. Op de middellange termijn gezien is er daarom over de hele linie sprake van een bevredigende toepassing van artikel 4 van de richtlijn "Televisie zonder grenzen"**.

De trend ten aanzien van de toepassing van **artikel 5 is minder positief**. Voor de eerste maal vond er wat betreft de gemiddelde cijfers voor de EU een **daling** plaats, zowel tijdens de betrokken referentieperiode (**-3,70 procentpunt**) als ook in vergelijking tot de voorgaande referentieperiode (**-3,46 procentpunt**). Toch lag de gemiddelde zendtijd voor Europese producties door onafhankelijke producenten **constant duidelijk boven het minimum van 10%** van de richtlijn. Bovendien bereikte de **voor recente Europese producties van onafhankelijke producenten**²⁶ een betrekkelijk **hoog niveau**. In verhouding tot het totale aantal (al dan niet recente) Europese producties van onafhankelijke producenten is het aandeel van recente producties zelfs toegenomen. Vanuit dit standpunt bezien was de positieve ontwikkeling gedurende de referentieperiode een voortzetting van de positieve trend in de voorgaande referentieperiode (1999-2001). Daarom luidt de algemene beoordeling dat de **doelstellingen van artikel 5 van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" in grote lijnen zijn verwezenlijkt**. De toepassing van artikel 5 inzake de programmering van **recente Europese producties** vervaardigd door onafhankelijke producenten was **over het algemeen bevredigend**.

De samenvattende tabel aan het einde van dit verslag laat de ontwikkeling zien van de voornaamste prestatie-indicatoren in de EU-15 (gemiddelde zendtijd in de EU voor Europese producties, voor Europese producties van onafhankelijke producenten en voor door

25 Vgl. tabel 2 bij bijlage 2 bij het werkdocument van de Commissie

26 Voor recente Europese producties van onafhankelijke producenten werd gedurende vier jaar constant meer dan 1/5 van de totale in aanmerking gekomen zendtijd bestemd; dit komt ongeveer overeen met 2/3 van de producties van onafhankelijke producenten.

onafhankelijke producenten vervaardigde recente Europese producties) gedurende een periode van vier jaar (1999 – 2002).

Uit de **nationale verslagen blijkt dat de lidstaten – op een paar uitzonderingen na – gedurende de referentieperiode (2001-2002) over het algemeen de bepalingen van artikel 4 (Europese producties) op adequate wijze hebben uitgevoerd**. In acht lidstaten nam tijdens de referentieperiode het gemiddelde grootste gedeelte toe. Vanuit het **middellangetermijnperspectief heeft het merendeel van de lidstaten – in overeenstemming met het beginsel van de geleidelijke verbetering – op nationaal niveau voortdurend vooruitgang** geboekt ten opzichte van de voorafgaande referentieperiode (1999-2000). In negen lidstaten is het gemiddelde grootste gedeelte in vergelijking met 1999 toegenomen.

Voor artikel 5 (door onafhankelijke producenten vervaardigde Europese producties) vallen de resultaten voor de meeste lidstaten **minder positief** uit. Slechts zes lidstaten breidden gedurende de referentieperiode het minimumaandeel uit, terwijl er in negen lidstaten een negatieve trend kon worden geconstateerd. Ook deed er zich ten opzichte van de vorige referentieperiode geen ingrijpende verbetering op nationaal niveau voor. In zeven lidstaten deed zich weliswaar een verbetering voor, maar in acht andere was er sprake van een achteruitgang in vergelijking met de cijfers in 1999. Twee aspecten bieden echter enig tegenwicht aan deze trend. Ten eerste waren de dalingen in verband met artikel 5 op nationaal niveau in procentpunten tamelijk bescheiden²⁷. Ten tweede heeft, zoals al eerder is opgemerkt, de gemiddelde zendtijd voor Europese producties van onafhankelijke producenten zich gedurende vier jaar op een niveau gestabiliseerd dat boven 1/3 van de totale in aanmerking genomen zendtijd lag.²⁸ Hoewel artikel 5 slechts een “minimum” vastlegt, betekent dit toch een aanzienlijk percentage.

Een gedetailleerde bestudering van de verslagen van de lidstaten toont derhalve – tegen de achtergrond van een algemene toename van het aantal kanalen – dat er gesproken kan worden van een **stabiele situatie** ten aanzien van de uitzending van Europese producties, met inbegrip van de producties – zij het in geringere mate – van onafhankelijke producenten, met name waar het gaat om recente producties.

Bij deze over het algemeen positieve situatie moet echter wel worden aangetekend dat bepaalde lidstaten **geen gegevens hebben verstrekt over een aanzienlijk aantal kanalen** dat onder artikel 4 en 5 valt. In dit verband wijst de Commissie de lidstaten nogmaals op de noodzaak tot verscherpte controles van en intensiever toezicht op de betrokken kanalen en stelt zij met klem hoe belangrijk het ter wille van eerlijke concurrentie is er zorg voor te dragen dat deze kanalen de verplichting overeenkomstig het nationale recht nakomen om – net als andere kanalen – de benodigde gegevens te verstrekken. Bovendien moeten de lidstaten waarborgen dat de desbetreffende kanalen – voor zover mogelijk en passend – de in artikel 4 en 5 van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" vastgelegde percentages van de zendtijd in overeenstemming met het beginsel van geleidelijke verbetering bereiken.

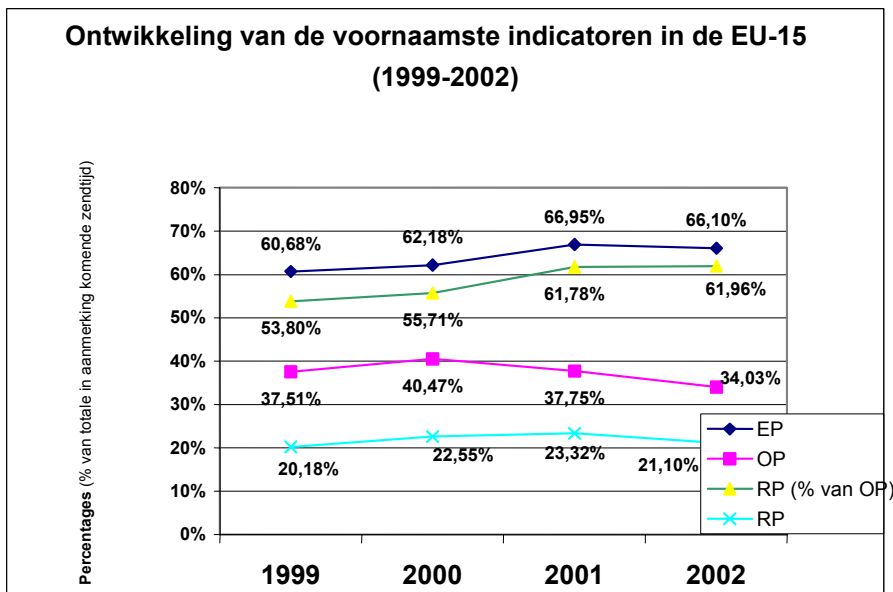
²⁷ Met uitzondering van Nederland en Portugal lagen alle dalingen voor de relevante referentieperiode onder 3%.

²⁸ Dit komt overeen met meer dan de helft van alle Europese producties gezamenlijk (al dan niet van onafhankelijke producenten).

In de praktijk voerden de lidstaten in hun verslagen een combinatie **van redenen aan waarom de voorschriften niet waren nageleefd**²⁹. Deze redenen liepen van lidstaat tot lidstaat niet al te zeer uiteen en verschilden ook bijna niet van de voor eerdere referentieperioden aangevoerde argumenten. In de diverse lidstaten gaat het vaak om dezelfde kanalen.

Afsluitend kan worden gesteld dat uit de evaluatie van de hierboven beschreven bevindingen naar voren komt dat de **doelstellingen van de artikelen 4 en 5** van de richtlijn "Televisie zonder grenzen" gedurende de referentieperiode (2001-2002) en ook ten opzichte van de voorgaande referentieperiode (1999-2000) zijn verwezenlijkt.

²⁹ De vaakst opgegeven redenen waren: groepen kanalen die tot dezelfde omroeporganisatie behoren, behalen gezamenlijk – maar niet afzonderlijk – het grootste gedeelte; thematische aard van de programma's van de kanalen en gemaakte vorderingen; het nog korte bestaan van het kanaal; dochtermaatschappijen van ondernemingen buiten de EU.

EP Europese producties (in verhouding tot de totale in aanmerking genomen zendtijd)

OP Europese producties vervaardigd door onafhankelijke producenten (in verhouding tot de totale in aanmerking genomen zendtijd³⁰)

RP (% van OP) Recente Europese producties van onafhankelijke producenten (in verhouding tot Europese producties van onafhankelijke producenten)

RP Recente Europese producties van onafhankelijke producenten (in verhouding tot de totale in aanmerking genomen zendtijd).

30 Of, naargelang de door de lidstaat gemaakte keuze bij de omzetting van de richtlijn, het gemiddelde programmabudget dat is gereserveerd voor Europese producties van onafhankelijke producenten.